

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. V. De statu Sanctorum Patrum in Iymbo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Dei Filius Augustinus fuit stipendiarius.

Micb. e. 5. v. 2. Editu hoc oraculu à Micbea anno mundi circiter

329. annis ante Christum natum

720. sub Ezechia rego

anno regni eicimo. Sub quod tempus stormi Sabylla Erythraea, cuius versus de Christo Nascente, Resurgente, Indicante recitat August. l. 18. de Civit.

Dei c. 23.

† Indic. c. 12. v. 8.

Greg. ho. 8. in Evang.

Cur Dominus nascituro mundus describitur.

Sueton. in Augusto c. 53.

2. Reg. cap. 24.

Job c. 41. v. 2.

Christus cum omnibus describitur, ut omnes sanctificet.

rum & caussarum seriem artificio tam admirando connectit. Deus ita constituit, ut hic hominum census eo tempore in Actur, quo & ipse Dei Filius Augusto fieret stipendiarius. Nam hac occasione imperati census à Cæsare, Ioseph & Maria è Nazareth in Bethlehem venerunt, quasi non alià de causâ orbis totus describeretur, quam ut totius orbis Dominus non extra patriam suam nasceretur. Nimirum voluit Deus, ut Imperatoris edictum vaticinio Michæe subserviret. Et tu Bethlehem Ephrata, parvulus es in millibus Iuda; ex te mihi egredietur, qui sit dominator in Israël, & egressus eius ab initio, à diebus æternitatis.

Bethlehem exigua & vilis civitas, sed cives habuit illustrissimos. Hinc profuit Abeban † Israël's Iudex & Princeps, cui triginta erant filii, totidemque filiarum. Hinc Elimelech conjux Noëmi, cujus filio Ruth nupsit, quo mortuo maritum Booz accepit, è quo genitus est Obed parens Jesse, cujus filius fuit Rex David, à quo tota familia regum Israël & Iuda descendit ad ultimum usque Sedeciam regem. Fuit ergo Bethlehem totius regiae & Davidicæ stirpis patria & seminarium. Dequit certè, ut urbs illa, quæ cæli regem esset editura, tot prius se probaret heroibus, & civi omnia maximo per tot Principes & Reges praluderet: unde digna censeret posset, quæ virtutis opus extremum ederet, & aliquem super heroas omnesque homines ipsum Dei Filium civem suum exhiberet ob adorandum.

§. III. De eodem mystica expositio.

Verit Gregorius Magnus: Quid est quod nascituro Domino mundus describitur, nisi hoc quod aperte monstratur, quia ille appareat in carne, qui cæcos suos adserit eret in æternitate. Hinc & Beda nomen Augusti Christo tribuens, Christus, inquit, Augustus, hoc est, augere desiderans & sufficiens: augere cælum & vacuas Angelorum sedes. Theophylactus hac in re ita sentit: Colendus erat unus Deus, unde unus rex orbi dicitur imperare. Adverti, Thomas Aquinas, Augustum Imperatorem post diem hinc natalem Christi Domini vicem, ut protegem cum Imperio quatuordecim annis gessisse, nec sine divino instinctu mandasse, ne quis è populo Romano dominum se diceret.

Quam graviter offendit Deum rex David, quando numerari iussit omnem Israël's & Iudæe populum: Et tamen non dedignatur jam Dei Filius esse unus è numero illorum, quos numerari jubet Augustus, qui vanè putabat suâ manu portari orbem. eumque ad suum libitum moveri posse ac verti. Quod eruditè Ambrosius observans, Non Augusti, ait, sed Domini est terra, & plenitudo ejus. Iste opulentissimus pauper in præsepi est, qui verè dicit: Omnia, quæ sub cælo sunt, mea sunt. Nihilominus statim, ut natus est, census est; cujus quidem Romani census professione, ut vult Orosius, dicendus utique civis Romanus est: Sedebat quidem in cælo imperii culmine Augustus, jacebat in vili stabulo Christus, ac celsior in stabulo Christus quam in culmine imperii Augustus. Christus tamen, ut Origenes loquitur, cum omnibus ab Augusto describitur, ut omnes sanctificet.

Ita beatus Lucas, Et ibant omnes, inquit, ut profiterentur singuli in suam civitatem. Neque tantum viri, sed & feminæ debebant profiteri, ut ex hac ipsâ patet historiâ: Civis nosstra, ait Beda, beata illa patria est, ad quam crescentibus quotidie virtutibus ire debemus. Parum serius viator est, qui, quò debet tendere, quam tardissime cupit pervenire.

§. IV. De statu mundi secundum arcånem Dei generationem.

Non minù æternalis princeps diabolus quam Cæsar Augustus (ita permittente Deo) in omni ma & pace regebat. Vniuersi pæne mortales (exceptis paucis) sub illius imperio & potestate indignam servitutem serviebant. Omnium prope hominum nomina non in cælo, sed in orco fuerant scripta. Omnes profitebantur (certè factis) se diabolò apostatæ angelo, è cælo exuli, æternam ab æstris proscripto, mancipatos esse: omnes illi didrachma, imò animas pendebant. Notus solum in Iudæa Deus.

Orbe ferè toto, uno illo Palæstinae angulo excepto, dominabatur idololatria, & cum eâ omnis innumeralium vitiorum colluvies. Vbi que terrarum exulabat virtus. Paupertatis & castitatis vel ipsum nomen horrori erat & odio. Nullus huic genuinæ virtuti inter homines honor aut locus, imò supplicium legibus etiam erat decretum. Verissimè de hoc mundi statu prædixit David: Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. Sic ubi exulabat virtus, regnabat vitium, imperabat mors, dominabatur satan. Propterea, inquit Isaias, dilatavit infernus animam suam, & aperuit os suum absque ullo termino. In immensum se dilatârunt inferorum fauces, ut innumeros forberent; uti homo famelicus & gulosus lautiori mensæ affidens gulam parat, & oris ritum diducit, quo silvarum, aëris, & aquarum spolia mergat. Ita infinita leges animarum in illos Acherontis rîdus præcepit rapietatur.

Eâ tempestate terram immensa hominum multitudo habitabat; summa inter eos naturæ, morum, linguæ, laborum ac studiorum dissimilitudo. Hi nuptias, illi exequias & funera celebrabant; hi flebant, isti ridebant; illi nascebantur, moriebantur alii; nemo ibat ad astra, ad cælum nulla via, nullus erat aditus. In crebrum aut in hunc abidant omnes. Hoc miserrimo mundi Salvator, Christus I E S V S.

§. V. De statu sanctorum Patrum in limbo.

Status manium seu animarum in Abrahæ sinu & limbo existentium, hic erat. Fuerunt illæ animæ in Dei gratiâ confirmatæ, retinuerunt fidem, spem, charitatem; actiones etiam virtutum harum edere potuerunt, sed sine promerito. Precari etiam valuerunt tam pro se quam pro aliis generati in saltem & universè, pro humano genere, pro Synagoga vel Ecclesiâ, pro amicis, pro filiis, pro cognatis & aliis. At verò pro his aut illis singillatim orare non poterant, cum non scirent, omnia quæ hic inter vivos gererentur. Non enim aliam rerum nostrarum habuerunt notitiam, nisi quam secum hinc eò detulissent, aut quam à manibus illuc demigrantibus accepissent, aut ex Angelorum colloquio, vel arcano Dei magisterio didicissent. Supplicium quidem ignis, aut aliud corporis nullum senserunt, eam tamen, quam damni penam vocant, ut que ad Servatoris adventum persolverunt: nam Dei aspectu & bonis omnibus, quæ illi sunt conjunctissima, caruerunt. Non poterant ergo non affici maxore ac tristitiâ ob dilationem summi Boni.

Atque hinc Patrum illorum ingens erat desiderium, quo multi eorum à quinque millibus annorum & amplius affectoris sui & vindicis adventum expectabant, illudque Paltæ Regi clamant jugiter: Vt quequè, Domine, oblivisceris nos in finem? Vt quequè

run, copiosus Ludovicus Richeanus in suo Peregrino Luvetano, s. 107. h. pag. 324. ubi loquens de Adamo, Abelem, Abrahamum, Isaacum, Moysen, Davidem, Isaiam, Michæam, quorum dispersis gemini

7. 11. 1. arertis faciem tuam a nobis? Exurge, quare obdormis Domine, A exurge, & ne repellas in finem. Quare faciem tuam avertis, ob-

Verò simillimum est, quod Hieronymus Natalis docet, Angelum statim simul atque natus est Christus, in limbum ad Patres ab infante Deo fuisse missum, qui eis latissimum hoc evangelium ferret: iam primum esse natum? ipsis & orbi toti liberatorem: gauderent proinde ac sperarent illum ad eos descensurum, ut suos illos educeret è carcere ad caelum & immortalem gloriam, quam ipsis esset acq̃siturus acerbo crucis supplicio, & dira morte. Ita, quod I-

§. VI.

De tempore, quo natus est Christus.

Proveat mundi ætate, jam imò senescente mundo, natus est Christus. Nam anno ab orbis primordiis quinquies millesimo centesimo nonagesimo nono, uti calculum ponit Cæsar Baronius, vel ad Francisci Suarezii subductione, anno à mundi creatione, quater millesimo, sextâ, si primam sententiam tueamur, & ultimâ, quod non improbabile, mundi ætate. Post diluvium anno bis millesimo nongentesimo quinquagesimo septimo, post Israël's ex Aegypto migratione millesimo quingentesimo decimo; ab urbe Româ conditâ septingentesimo quinquagesimo secundo, Christus Iesus, verus Dei Filius, ex intactâ Virgine homo natus est in Bethlehem. Sic sextâ chiliade annorum, seu ævo sexto ad captivum hominem redimendum Deus in terram venit, qui die sextâ hominem creavit. Quod si spectetur status innocentie, argentea fuit ætas illa, sed heu nimium brevis! successit ferrea diluvii, dein ænea legis, tandem aurea gratie.

Natus est autem Christus mense Decembri, asperiore anni tempore; quia statim, ut natus, ea quæ carni molestiora, voluit amplecti. Et natus, cum sol ad infimum cæli punctum descenderet, dieq; solet crescere; quod à sanctis Patribus studiosè observatum. A Christo certè orbis restitutor omnia nobis bona profluerunt: ille nobis diem æternitatis beatissimæ reparavit. Quod Augustinus sedulè expendens. In hac die, inquit, quâ Salvator nascitur, splendor lucis augetur, tenebrarum caligo minuitur; in hac die lux cælestis credentibus redditur, & æternâ nocte diabolica signenta damnantur. De Domino Ioannes dixit: illum oportet crescere, me autem minui. Ut humiliaretur homo, eo die natus est Ioannes, quo incipiunt dies decretere: ut exaltaretur Deus, eo die natus est Christus, quo incipiunt crescere dies.

Porro dies ille mensis Decembris fuit vigesimus quintus, qui eo anno in diem Veneris, ut vult Baronius, aut (utri Suarezius & Barradius aliq; complures tradunt) in Dominicam diem incidit. Ruperti Tuitentis testimonium est: Dominicâ natus est Christus, consonante mirabilem suorum ordine, ut quo die dixit, fiat lux, & facta est lux, ejusdem diei nocte oriretur in tenebris lumen rectis corde, & visiteret nos oriens ex alto, illuminare eis qui in tenebris & in umbrâ mortis sedent. Porro sic die Veneris Christus conceptus creditur, ita & mortuus, eo nimirum die quo Adam creatus.

Hora nascens Christi Domini fuit post illius noctis medium, initium diei naturalis. Quod si ante noctis medium fuisset natus, dicendus esset potius 24. quàm 25. die in lucem editus.

Tom. II.

En quanta mysteria noctu peracta. Noctu Dominus Iesus hunc mundum ingressus; noctu suis cenâ supremâ valedixit, suumque Corpus ac Sanguinem nobis donavit; noctu ad vitam rediit. Hinc sacram hanc noctem decreto Telephori Pontificis Summi, Ecclesia sacrificiis frequentat, illud Psalter religiosè attendens: Ex urex ante Luciferum (ante auroram) genuit. O mihi, natalem hanc noctem omni die illustriorem! Vidit nox ista, quæ nullus unquam vidit dies. Hac nocte sol meus non ex undis, sed è stipulis surgit. Hac nocte cerno puerum, sed Deum, cerno matrem, sed Virginetem.

Tam soli nunquam luna propinqua fuit.

Cæcus sum, nisi hac nocte auctorem Dei mei video.

Chrysothomus, quod de Christo beatus Marcus memorat, Ciro quartam vigiliam noctis venit ad ambulantem supra mare, &c. in hunc modum interpretatur. Prima vigilia usque ad diluvium, altera usque ad Moysen, tertia usque ad Ioannem, quartâ demum venit Dominus. Sed uti Christus natus mediâ nocte diem dedit, ita Christus mortuus mediâ die noctem induxit. Agnosce, Christiane, verum solem mediis errorum tenebris & nocte atrâ exortum, ut prius sæculorum noctem profundissimam è tot populorum cordibus relegaret. Descende in te ipsum, animo expelle tenebras, solem admitte.

§. VII.

De causis cur tali tempore sit natus Christus.

Prima dilationis tantâ causâ fuit, ipsius Christi, tantique mysterii dignitas. Quod Augustinus probè perspicens, Quanto major, inquit, iudex veniebat, tantò præconum series longior præcedere debebat. 2. causa: Ne fidei & charitatis ardor temporis diuturnitate intepesceret. Si enim Christus principio mundi advenisset, jam multum obscuritatis à tot annorum serie hoc beneficium traxisset. 3. causa: Prius disponendi erant homines, cum per legem naturalem, tum per generalem de Redemptore promissionem, tum etiam per legem scriptam, & expressiora de hoc vaticinia. Sic enim dilato beneficio, & crescente remedii necessitate, erga Servatorem crevit desiderium. 4. Decuit hanc rerum universitatem paullatim perfici, quemadmodum homo mole corporis gradatim crescit ab infantia ad pueritiam, ad adolescentiam, ab hac ad virilem maturitatem, inde ad senectutem. 5. Illo ævo venit Christus, quo ipsius adventu mundus maximè egebat. Iam enim non tantum lex naturæ, sed & scripta pæne aboleverat. Exponit hoc Christus parabolâ de patrefamilias, qui alios atque alios servos, denique ipsum Filium in vineam misit.

Sed harum causarum nulla fuerit, solum tamen Dei arbitrium, & ab æterno decretum hoc tempore mittendi filii, causarum causa fuit, nec inde ultra fas est scrutari. Ita fieri, Deo complacitum est, ita factum est, ita optimè factum est. Hanc temporis opportunitatem considerans Bernardus, Magno consilio factum est, inquit, ut post hominis calum non illico mitteretur Dei Filius. Reliquit enim Deus hominem in libertate suâ, in lege naturali, ut sic vires naturæ suæ cognosceret: ubi cum desiceret, legem accepit, quâ datâ invaluit morbus, non legis vitio sed naturæ; & ita cognitâ suâ infirmitate clamaret ad medicum, & diceret: Exurge Domine, adjuva nos.

Neque hæc beatissima Domini Iesu Nativitas in mundi finem erat differenda. Tunc enim mores corrupti, fides mortua, spes desperata, charitas pæne omnis erit extincta. Et quibus profuisset hoc tam grande mysterium? quos Sacramenta in remedium instituta juvissent, si hæc omnia mox finem habuissent?

Mysteria noctu peracta.

Psalm. 109. vers. 3.

Cap. 6. vers. 48.

Causæ dilationis natiuitatis Christi. 1. Ipsius Christi dignitas.

2. Ne fidei & charitatis ardor temporis diuturnitate intepesceret. 3. Prius disponendi erant homines.

4. Decuit hanc rerum universitatem perfici.

5. Illo venit ævo, quo adventu mundus maximè egebat.

Dei ab æterno decretum hoc tempore mittendi filii causarum causa fuit. Bern. in Mediam.